

ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

Οι βαθμοί των επιθέτων είναι τρεις : **Θετικός** , **Συγκριτικός** , **Υπερθετικός** βαθμός. Ο Συγκριτικός και ο Υπερθετικός βαθμός ενός επιθέτου μαζί λέγονται **Παραθετικά** του επιθέτου.

ΟΜΑΛΑ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

Μονολεκτικά

Θ : σοφός/ή/όν

Σ : σοφώτερος/τέρα/τερον

Υ : σοφώτατος/τάτη/τατον

Περιφραστικά

Θ : σοφός/ή/όν

Σ : μᾶλλον σοφός/ή/όν

Υ : μάλιστα σοφός/ή/όν

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΩΝ

1. Δευτερόκλιτα επίθετα σε : **Σ** : – ότερος/-οτέρα/-ότερον,
Υ : -ότατος/-οτάτη/-ότατον

Α) Όλα τα επίθετα που έχουν μακρόχρονη παραλήγουσα («φύσει μακρά»)
π.χ. ξηρός/ά/όν, ξηρότερος/-οτέρα/-ότερον, ξηρότατος/-οτάτη/-ότατον
δίκαιος/α/ον, δικαιότερος/-οτέρα/-ότερον, δικαιοτάτος/-οτάτη/-ότατον

Β) Όλα τα επίθετα που έχουν βραχύχρονο ή δίχρονο φωνήεν στην παραλήγουσα και ακολουθούν δύο ή περισσότερα σύμφωνα (π.χ. θερμός, πικρός) ή διπλό σύμφωνο (π.χ. ἔνδοξος). Η παραλήγουσα σε αυτή την περίπτωση λογαριάζεται ως μακρόχρονη («θέσει μακρά»), γιατί και τα παραθετικά γράφονται με – ότερος – ότατος, π.χ.
θερμός/ή/όν, θερμότερος/-οτέρα/-ότερον, θερμότατος/-οτάτη/-ότατον
ἔνδοξος/ος/ον, ἐνδοξότερος/-οτέρα/-ότερον, ἐνδοξότατος/-οτάτη/-ότατον

Προσοχή !!! Δικατάληκτο στον Θετικό Βαθμό (δηλ. Αρσενικό και Θηλυκό έχουν κοινές καταλήξεις και το Ουδέτερο διαφορετικές), γιατί είναι σύνθετο επίθετο.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Γ) Από τα επίθετα που έχουν δίχρονο φωνήεν στην παραλήγουσα τα παρακάτω, κατ'εξαίρεση, γράφονται με – ότερος – ότατος :

1. λιτός, ισχυρός, ανιαρός, φλύαρος, ψιλός, τρανός και πρᾶος
2. όσα είναι σύνθετα με τις καταλήξεις : - **λύπος** (πχ. περίλυπος), - **νικος** (πχ. καλλίνικος), - **κυρος** (πχ. ἔγκυρος), - **θυμος** (πχ. εὐθυμος), - **τιμος** (πχ. ἔντιμος), - **ψυχος** (πχ. λιπόψυχος), - **κίνδυνος** (πχ. ἐπικίνδυνος)
πχ. ἔγκυρος/ος/ον, ἐγκυρότερος/τέρα/τερον, ἐγκυρότατος/τάτη/τατον

Δ) Από τα επίθετα που έχουν βραχύχρονο φωνήεν στην παραλήγουσα τα: κενός, στενός, ξένος.

π.χ. στενός/ή/όν, στενότερος/-οτέρα/-ότερον, στενότατος/-οτάτη/-ότατον

2. Δευτερόκλιτα επίθετα σε Σ : -ώτερος/-ωτέρα/-ώτερον,

Υ : -ώτατος/-ωτάτη/-ώτατον

Α) Όλα τα επίθετα που έχουν βραχύχρονη παραλήγουσα και ακολουθεί ένα σύμφωνο ή το φωνήεν της κατάληξης (εκτός από την περίπτωση 1.Δ). π.χ. σοφός/ή/όν, σοφώτερος/-ωτέρα/-ώτερον, σοφώτατος/-ωτάτη/-ώτατον.

Β) Όλα τα επίθετα που έχουν δίχρονο φωνήεν στην παραλήγουσα και ακολουθεί ένα σύμφωνο ή το φωνήεν της κατάληξης π.χ. ἅγιος/α/ον, ἁγιώτερος/-ωτέρα/-ώτερον, ἁγιώτατος/-ωτάτη/-ώτατον. (εκτός από την περίπτωση 1.Γ)

3. Τριτόκλιτα επίθετα σε Σ : -ύτερος/-υτέρα/-ύτερον,

Υ : -ύτατος/-υτάτη/-ύτατον

Τα τριτόκλιτα επίθετα σε -ύς/εῖα/ύ (π.χ. ο βαθύς/εῖα/ύ) σχηματίζουν τα παραθετικά τους με τις καταλήξεις Σ : -ύτερος/-υτέρα/-ύτερον και Υ : -ύτατος/-υτάτη/-ύτατον

π.χ. παχύς/εῖα/ύ, παχύτερος/-υτέρα/-ύτερον, παχύτατος/-υτάτη/-ύτατον

4. Τριτόκλιτα επίθετα σε Σ : -έστερος/-εστέρα/-έστερον,

Υ : -έστατος/-εστάτη/-έστατον

Α) Τα τριτόκλιτα δικατάληκτα επίθετα σε -ης/-ης/-ες σχηματίζουν τα παραθετικά τους με τις καταλήξεις Σ : -έστερος/-εστέρα/-έστερον και Υ : -έστατος/-εστάτη/-έστατον.

Π.χ. ἀληθής/ής/ές , ἀληθέστερος/-εστέρα/-έστερον, ἀληθέστατος/-εστάτη/-έστατον

Β) Τα τριτόκλιτα δικατάληκτα επίθετα σε -ων/ων/ον σχηματίζουν τα παραθετικά τους με τις καταλήξεις Σ : -έστερος/-εστέρα/-έστερον και Υ : -έστατος/-εστάτη/-έστατον.

Π.χ. σώφρων/ων/ον, σωφρονέστερος/-εστέρα/-έστερον, σωφρονέστατος/-εστάτη/-έστατον

εὐδαίμων/ων/ον, εὐδαιμονέστερος/-εστέρα/-έστερον, εὐδαιμονέστατος/-εστάτη/-έστατον

